

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ
ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ
УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ
І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ ПРО АПЕЛЯЦІЙНЕ
ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛ СУДУ
ПРО ВИДАЧУ/ВІДМОВУ У ВИДАЧІ
ВИКОНАВЧОГО ЛИСТА НА ПРИМУСОВЕ
ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО
СУДУ ТА ЇХ РОЗГЛЯД
ВІД 27 ВЕРЕСНЯ 2012 Р. № 10-1385/0/4-12**

Головам апеляційних судів областей,
міст Києва та Севастополя,
Апеляційного суду Автономної
Республіки Крим

У зв'язку з виникненням у судовій практиці питань, пов'язаних із апеляційним оскарженням ухвал суду про видачу/відмову у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду та їх розгляд, судова палата у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ вважає за необхідне звернути увагу судів на таке.

Відповідно до ч. 1 ст. 389-11 ЦПК за результатами розгляду заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду суд постановляє ухвалу про видачу виконавчого листа або про відмову у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду за правилами, встановленими цим Кодексом для ухвалення рішення.

Системний аналіз частин 4–6 ст. 389-11 ЦПК свідчить, що апеляційному оскарженню підлягає лише ухвала суду про відмову у видачі виконавчо-

го листа, а ухвала суду про видачу виконавчого листа направляється сторонам протягом п'яти днів з дня її постановлення.

Рішення Конституційного Суду України від 27 січня 2010 р., 28 квітня 2010 р., 08 липня 2010 р. та 02 листопада 2011 р., якими надано офіційне тлумачення пунктів 2, 12, 18, 28 ч. 1 ст. 293 ЦПК щодо забезпечення апеляційного оскарження ухвал суду, в яких зазначено, що у цивільному процесі апеляційному оскарженню підлягають ухвали суду за винятком випадків, коли таке оскарження заборонено законом, не дають підстав для висновків про те, що ухвала суду про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду підлягає апеляційному оскарженню.

Так, аналіз зазначених рішень Конституційного Суду України свідчить про системний підхід до розуміння змісту ухвал, передбачених ч. 1 ст. 293 ЦПК, і які оскаржуються в апеляційному порядку окремо від рішення суду. Проте відповідно до ст. 389-11 ЦПК рішення суду не ухвалюється, а постановляються ухвали, і Конституційний Суд України офіційного тлумачення зазначеної норми процесуального права не надавав.

У зв'язку із викладеним у разі апеляційного оскарження ухвали суду про видачу виконавчого листа на примусове оскарження рішення суду суддя апеляційного суду, а не суд першої інстанції, постановляє ухвалу про повернення апеляційної скарги на підставі статей 292, 389-11 ЦПК, яка може бути оскаржена в касаційному порядку (ч. 6 ст. 297 ЦПК).

Особа, щодо якої постановлено ухвалу про примусове виконання рішення третейського суду (яке не оскаржується), не позбавлена права звернутися до компетентного суду з позовом про скасування рішення третейського суду. При задоволенні такого позову це буде підставою для подання заяви про визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню (п. 28-1 ч. 1 ст. 293 ЦПК).

При розгляді апеляційної скарги на ухвалу суду про відмову у видачі виконавчого листа апеляційний суд керується положеннями ст. 312 ЦПК. Якщо суд першої інстанції при постановленні ухвали порушив норми процесуального права (наприклад, не застосував норму процесуального закону, яку слід було застосувати) або при правильному вирішенні процесуального питання помилково сформулював суть процесуальної дії чи підстави її застосування (тобто неналежно кваліфікував зміст процесуальних відносин, помилково застосувавши певну норму процесуального права), то апеляційний суд змінює або скасовує ухвалу суду першої інстанції та постановляє власну ухвалу з цього питання (п. 2 ч. 1 ст. 312 ЦПК).

У разі якщо суд першої інстанції порушив порядок, встановлений законом для вирішення процесуального питання, наприклад, якщо була порушена цивільна процесуальна форма вирішення питання, як-то неналежне повідомлення сторін про дату судового засідання чи неправомірне повернення

заяви, то апеляційний суд скасовує ухвалу і передає справу на новий розгляд до суду першої інстанції (п. 3 ч. 1 ст. 312 ЦПК).

Цей інформаційний лист погоджено суддями судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ
ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ
УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ
І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ ПРО ДЕЯКІ
ПИТАННЯ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ
ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СУДОВИЙ ЗБІР»
ВІД 27 ВЕРЕСНЯ 2012 Р. № 10-1386/0/4-12**

Головам апеляційних судів областей,
міст Києва та Севастополя,
Апеляційного суду Автономної
Республіки Крим

У зв'язку з виникненням у судовій практиці питань, пов'язаних із застосуванням Закону України «Про судовий збір» (далі — Закон), судова палата у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ вважає за необхідне звернути увагу судів на таке.

Порядок звернення до суду за судовим захистом урегульований ЦПК. Подання позовної заяви має відбуватись з дотриманням певних умов. Зокрема, ч. 5 ст. 119 ЦПК передбачено, що до позовної заяви додається документ, що підтверджує сплату судового збору.

Наслідком недотримання зазначеної умови є залишення позовної заяви без руху, а у разі, якщо цей недолік не буде усунуто у строк, установлений судом, — визнання заяви неподаною та її повернення позивачеві (ст. 121 ЦПК).

Європейський суд з прав людини у своїй прецедентній практиці керується тим, що положення п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод гарантує кожному право подати до суду будь-який позов, що стосується його цивільних прав і обов'язків. Проте право на суд не є абсолютним і воно може бути піддане обмеженням, дозволеним за змістом, тому що право на доступ до суду за своєю природою потребує регулювання